

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop
al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Prea Cucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, har și pace dela Dumnezeu, Părintele Ceresc, iar dela Noi salutarea și binecuvântarea Noastră Arhierească.

„Eu sunt pâinea vieții; celce vine
către mine nu va flămânzi — și celce
crede întru mine nu va înseta niciodată.“
Ioan 6, 35.

Iubiții mei fii sufletești,

Părintele ceresc, prin glasul trimișilor legiuitori ai clerului și poporului dreptcredincios din întreaga Țară, m'a chemat la înalta și greua slujbă de cărmuitor sufletesc al eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, pe care până de curând a păstorit-o cu o neîntrecută înțelepciune și jertfelnicie vlădica de vecinică pomenire Nicolae Ivan.

Așezat după rânduielile Țării și ale sfintei noastre Biserici în scaunul de cărmuire al acestei istorice eparhii, cea dintâi rugă fierbinte către Dumnezeu am rostit-o pentru sănătatea și mântuirea iubitului meu cler și popor credincios; și tot la sănătatea și mântuirea lui mă gândesc cu părintească grijă și acum, când îi trimit acest cuvânt de mângăiere, de îndemn și de creștinească învățătură.

Iubiții mei fii sufletești! Bunul Dumnezeu ne-a așezat în osebite rosturi ale vieții, orânduindu-ne osebite îndeletniciri. Unul își câștigă pâinea cea de toate zilele cu plugăria; și bine face plugarul dacă-și lucrează ogorul la timp și și-l îngrijește, ca din el să răsără și să rodească îmbelșugat grâul cu care ne hrănim zilnic și din care se pregătește și pâinea sfintei Împărătanii. Altul își mână cu hărnicie meseria, cu ajutorul căreia pregătește prețioase unelte ale vieții oamenilor; și bine face, căci folositor este și rodul muncii lui. Altul neguțătoresc cu cinste; și bun lucru săvârșește pentru traiul său și pentru al deaproapelui. Altul ispitește scripturile și culegând din filele lor lumină — o împărtășește fraților săi spre tot mai înțeleapta lor viațuire. Și iarăși alții au alte îndeletniciri — după osebita lor stare și chemare. Toți se ostenească să-și îndeletnicească trebuințele trupului și să-și plinească lipsurile vieții materiale. Și înțelepțește lucrează.

Cu toate acestea, iubiții mei, nu toți acești alergători ar îndrăzni să spună, că sunt mulțumiți, că duc o viață fericită și că nu mai au trebuință de nimic. Din potrivă, sunt mulți din ceice având de toate — sunt triști, nemulțumiți, îngrijorați, obosiți de viață, ca și când le-ar lipsi ceva prețios, ceva cu nepuțință de înlocuit.

Și așa este. Unora ca aceștia le e sufletul pustiu, fiindcă l-au lăsat în păragină. Copleșiți de grijile lumești, de lipsurile vieții trupesti, și-au uitat de sufletul lor: nu l-au hrănit și nu l-au adăpat, nu l-au îngrijit, ci l-au lăsat să se pustiască de verdeața vârtuților creștinești și să se lățească pe ogorul lui părăsit paragina, pustiu înfricoșător.

Și vai, ce de plâns e un suflet lăsat paraginei, pustirii! În ce tristețe cumplită învăluie el viața omului. La privirea unui asemenea suflet îți vine să crezi că nu mai e scăpare pentru el,

că-i osândit pieirii și 'n viața aceasta și în cea care va să vină. Și totuși, este scăpare și pentru un asemenea suflet. Această scăpare e la Hristos, Dumnezeu nostru: mângăierea celor îndurerați, nădejdea celor desnădăjduiți, ajutorul celor neputincioși.

El dă hrană pentru suflet și 'nviorează inima însetată. El își dă trupul preacurat — mâncare oamenilor și scump sângele său — băutură acelorăși oameni cari cred în izbăvitoarea Lui viață și moarte. Cu viața Lui ne învață cum să trăim, cu moartea Lui ne mântuie, iar prin învierea Lui ne vestește adevărul unei alte vieți, la care suntem chemați cu toții.

Bunătatea Lui mângăie; înțelepciunea Lui luminează; ajutorul Lui întărește; dreptatea Lui povățuește; iubirea Lui cucește; jertfa Lui împacă pe oameni cu Părintele ceresc și cu semenii pământului. El dă pacea și îndestularea sufletului și fericirea vieții. El e scăparea noastră, cărora ne adresează chemarea zămislitoare de nădejdi: „Eu sunt pâinea vieții; cea ce vine la mine nu va flămânzi; și celce crede întru mine nu va înseta niciodată.“

Așa este, iubiții mei; pe cât de trebuinciosă este pâinea pentru viața trupestă, pe-atât de trebuincios este Hristos pentru viața sufletului. Fără pâine moare trupul, fără Hristos moare sufletul. Fără bunătatea Lui ne cufundăm în vârtejul urei; fără lumina Lui rătăcim în întuneric; fără mângăierile Lui ne frământăm în desnădejdele morții; fără ajutorul Lui pierim. Cât de adevărat este cuvântul Scripturii care zice: „Fără de mine nu puteți face nimic.“ (Ioan 15, 5.)

El e calea, adevărul și viața.

Celce crede în Hristos, se lasă povățuit de El. Acela nu mai viețuește el, ci Hristos, care-i comandă cu putere neasemănată, din inimă.

Când acest credincios e plugar, ară cu credința și nădejdea lui Hristos; când e meșteșugar sau neguțător, se roagă lucrând și lucrează rugându-se ca Hristos; când e dascăl, propoveduește cu căldura lui Hristos; când e judecător, judecă cu dragostea lui Hristos; când e doftor, tămăduiește cu bunătatea lui Hristos; când e ostaș, luptă cu bărbăția și jertfelnicia lui Hristos...

Acum, iubiții mei fii sufletești, inchipuiți-vă o obște, în care fiecare om ar viețui după pilda și învățătura lui Hristos! Ce obște fericită ar fi aceasta! Cu adevărat împărăția cerului ar fi coborâtă pe pământ!

Nu știm să fie încă o asemenea obște, dar o dorim cu toții să se înfăptuiască pretutindeni. Și îndeosebi în scumpa noastră Țară, pe care bunul Dumnezeu a întregit-o în granițele ei firești, ca să cuprindă într-o singură familie pe toți fiii neamului nostru și să-i așeze sub cărmuirea părintească a aceluiaș Rege.

Și ea se va înfăptui prin credința și duhovniceasca noastră osârdie. Fiindcă așa ne-a spus Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, că: *umblând mai întâi după împărăția lui Dumnezeu și după dreptatea Lui — toate celelalte ni se vor adăoga nouă* (Matei 6, 33.).

Spre această împărăție să vă siliți cu toții — și cei mici și cei mari, într-o frățească împreună lucrare. Nu ale sale căutând fiecare, ci ale altuia; că „și Hristos nu lăși singur au făcut spre plăcere, ci precum este scris: *ocările celorce te ocăresc pe tine au căzut pe mine*“ (Rom. 15, 3.).

Fiți fii credincioși ai neamului nostru, pe care bunătatea Părintelui ceresc l-a scos din întunericul robiei la lumina libertății naționale.

Fiți ostași devotați, ascultători până la moarte, Maestății Sale Regelui Carol II, care ca un înțelept cărmuitor se ostenește

„Ascultați de mai marii voștri și fiți-le supuși căci ei priveghează asupra sufletelor voastre, ca unii ce au a da samă de ele.“
Evrei, 13, 17.

să îndrepteze viața neamului românesc pe drumul tot mai marilor biruințe.

Astfel chivernisindu-vă viața, Vă veți mulțumi cugetul vostru de Români și de creștini, Vă vor fericii urmașii vostri și Vă va binecuvânta Tatăl cel din ceruri, al cărui nume îl slăvim, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toți.

Data în reședința Noastră episcopescă din Cluj, la sărbătoarea Sf. Proroc Ilie din anul Domnului 1936.

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor

† NICOLAE

episcop.

PRIN LUPTĂ LA BIRUINȚĂ

E bine cunoscut, zbuciumul preoțimii într-o câștigarea dreptului la existență, care a fost de un timp încoace, sistematic încălcat.

Un plan criminal ne-a redus din aspirații, ne-a ciopârțit an cu an din drepturi, reducându-ne la situații inferioare portarilor de hotel.

O seamă de miniștrii de finanțe când au voit să facă economii, au atacat salariile preoțimii.

Bietul preot, pregătit să devină păstor adevărat, gata oricând a se jertfi pentru neam și credință, căutând a susține dragostea de sacrificiu și în semenii săi, a fost tratat de un timp încoace la conducere, ca un element ce nu merită nici o atenție, doar aceea de-a se folosi de el „politicienii” pentru interesele lor cele mai anticreștine.

Ziua de 24 Aprilie a. c. a adus o îndreptare a acestei situații prin ridicarea salariilor.

Acest pas înainte corespunde oare unei reale forțe a preoțimii, sau este un simplu succes de circumstanță?

Când gândul abandonează judecarea situației în general, apropiindu-se deschis de sufletul tinerilor absolvenți ai Instituțiilor Teologice, cei mulți fără parohii, iar puținii intrați în a-și începe misiunea sfântă de apostoli ai neamului, lăsați până la nenorocita „luare în buget” să

cerșească bunăvoința credincioșilor, vedem că problema nu-i tocmai ușoară.

Tânărul absolvent identificat cu idealul creștin, pe care, cu avântul sufletului de care dispune are să-l servească în toată viața, pleacă în lumea satelor să țină mereu aprinsă în sufletele credincioșilor flacăra credinței în Dumnezeu și a dragostei de neam.

Primul pas făcut sub aripa plăcută a idealismului, se lovește de crunta realitate a existenței ce-și reclamă imperios dreptul său. Programul de activare făurit de pe băncile școlii, stagnează din cauza grijilor și nevoilor zilnice. Ce frumos e a te gândi cum vei face întrând în tagma preoțească cu atât de nobilul ei ideal! Nu judeci, că te așteaptă și greutățile faptului, că după noua lege servești luni întregi fără salariu și fără nici un alt sprijin.

Nu-i greu a munci, dar să ai pe lângă armatura spirituală și una mică materială, fiindcă altfel realizările pe teren spiritual sunt răpitate de grija pentru existență.

Totuși ingenuncherea intereselor noastre, nu va satisface niciodată intențiile celor ce adeseori au voit să piardă biserica, fiindcă nu ne vom pierde axa vieții noastre spirituale.

Un pas înspre mai bine s'a făcut.

Pentru mai departe, tinerii potrivit exemplul venerabililor înaintași, ce-au simțit creștinește și-au gândit curat românește, vor ști să-i urmeze, lup-tând pentru izbânda ideii creștine și naționale isvorâte din nevoile launtrice, ale unui întreg popor, lovit mereu în prerogativele sale morale și naționale.

O biruință deplină nu poate fi concepută, decât dacă fiecare slujitor al altarului mai presus de interesele sale va simți pe cele ale bisericii și va acționa cu toate forțele nu cerșindu-și drepturile, ci impunându-le ca o realitate solidă, de care să nu se poată atinge nimenea.

Cu forțe unite și conducători vrednici totul se poate face.

Când vorbim de „conducători”, noi cei din Eparhia Clujului având în fața noastră actul înscăunării noului nostru episcop, putem avea toată nădejdea în vremi cât mai bune.

P. S. S. pâr. Episcop Nicolae Colan, în munca ce va trebui s'o depunem până ni se va aplica și preoților tratamentul ce ni se cuvine, ne va fi un îndrumător înțelept și bun.

Din prisosul sufletului P. S. Sale se vor revărsa raze de mângăere și îmbărbătare și peste truditele și atât de încercatele noastre capete, încât munca noastră va deveni mai ușoară, iar biruința mai bine simțită.

Pr. IULIU GOȘESCU-Stăna.

O ANOMALIE

Sub acest titlu citim în ziarul „Idea Națională” din Buzău, Nr. dela 11 Iulie c. următoarele rânduri:

„O anomalie și un primejdios isvor de desbinări prezente și viitoare, între Români de peste munți, este Biserica Unită a greco-catolicilor. Pe lângă secte, Ortodoxismul nostru este permanent atacat și subminat de proselitismul uniților. Dacă nu izbucnesc conflicte, aceasta se datorește spiritului de conciliațiune, de îngăduință creștinească și românească a ortodocșilor.

Noi înțelegem să aruncăm un vâl de uitare și iertare asupra faptei acelor români ardeleni care sub amenințarea ungurească și în fața perspectivei ce li se înfățișă de a putea aduce anumite foloase neamului lor, s'au îndepărtat dela strămoșeasca credință ortodoxă. Dar cece a fost explicabil, poate, atunci și tolerabil până la unirea tuturor Românilor, nu-și mai află nici explicație nici motiv de îngăduință astăzi.

Ce rost mai are azi biserica unită? În loc să pregătească pe cât posibil o revenire la legea strămoșească pe uniți, fac proselitism, îndepărtând pe Români de biserica ortodoxă pe care o înfățișează ca inferioară ori „spur-

cată”. S'au văzut preoți uniți care preferă să se spovedească într'o biserică catolică maghiară și să trimeată acolo pe elevii uniți numai să nu meargă la biserica ortodoxă. (La încoronarea Regelui Ferdinand I. și a Reginei Maria, episcopii români uniți n'au intrat în catedrala încoronării, ci au stat afară după ușă cu trimisul Papei și episcopul Majlath ireductibil iredentist, să nu se spurce prin contactul cu Ortodoxia).

Desbinarea pe motive religioase, are urmări grave pe țărâm național și politic, deoarece ea stă în calea unificării sufletești a Românilor și crează afinități cu anumite forțe de peste hotare.”

Aprecierile ziarului buzoian sunt juste și adevărate. Intemeiate pe fapte controlabile, ele prezintă biserica gr. catolică așa cum este și cum n'ar trebui să fie în realitate: în slujba unei credințe străine, potrivnică intereselor noastre naționale.

Întâlnirea prea frecventă cu ungurii la aceleași altare, procesiuni și adunări, lasă urme în suflete, apropiindu-le. Pe când porunca sângelui ar trebui să-i determine la îmbrățișare religioasă cu frații lor ortodocși. Anumite gesturi recente par a îndreptăți speranțe ceva mai solide decât în trecut. Se vor îndeplini?

FOILETON

Rugăciunea arhierescă a Mântuitorului.

Ioan 17, 1—26.

Dupăce în tot decursul cinei din urmă Mântuitorul în cuvinte pline de cerească iubire a mângăiat și îmbărbătat pe ucenici pentru apropiatul ceas al despărțirii, ridicându-se dela masă, înainte de a părăsi sala, îndreptându-și privirile spre ceruri, într'o atmosferă de sfințenie rostește cea mai emoționantă rugăciune.

Cuvintele ei au pătruns atât de adânc în sufletul apostolilor, încât Ioan după câteva decenii le reproduce în evanghelia sa, incredințându-le creștinătății pentru eternizare. Veacurile n-au putut știrbi nimic din frumusețea și importanța acestei rugăciuni. Și azi citindu-o suntem pătrunși de fiorii clipei hotărâtoare în care Mântuitorul se duce la moarte de bună voe.

Cu secole înainte biserica i-a dat numirea de rugăciunea arhierescă. Și pe drept cuvânt. Este o rugăciune organic încheată cu jertfa lui Iisus. O

rugăciune de jertfă în senzul că pregătește, introduce și binecuvântă jertfa.

E rostită în ultimul ceas premergător suferințelor, ultimul ceas înainte de a începe să curgă sângele mielului de jertfă.

Este îndreptată spre cer. O expresie a liberei voințe a Domnului de a se jertfi, și anunțare a scopului pentru care se aduce jertfa.

Intrucât pentru Iisus a se jertfi, înseamnă tot atât cât a muri, mai poate fi numită și „rugăciunea morții”.

O putem împărți după conținut în 3 secțiuni. În prima Iisus se roagă pentru sine, în a doua pentru ucenici, în a treia pentru credincioși.

Precum ne-a învățat în „rugăciunea domnească” așa și aci se adresează părintelui ceresc numindu-l simplu „tată”. În acest cuvânt este cuprinsă toată iubirea lui fiiască, toată supunerea lui plină de încredere față de Dumnezeu. Se roagă ca un fiu ființial al lui Dumnezeu, care știe că totdeauna află ascultare, deci și acum cererea îi va fi împlinită.

Imediat după adresă conținutul rugăciunii se desfășoară ca o prevestire profetică a evenimen-

telor viitoare. Ceasul jertfei este sosit. Ceasul în care să fie preamărit Fiul, pentru ca prin Fiul să se preamărească Tatăl. Minunata îndurare și înălțimea morală a lui Iisus în decursul patimilor; sărbătorească afirmare a nevinovăției Lui, stăluțirea atotștiinței și atotputerii divine în noaptea suferințelor este gloria ceasului.

Astfel cererea lui Iisus la acest ceas se referă:

Gloria Fiului este o glorie a Tatălui, prin împlinirea misiunii pentru care s'a încarnat. El fiul a realizat opera mântuirii neamului omenesc, operă în credința la venirea în lume. Acum se reîntoarce acolo unde a fost încă înainte de a fi lumea, în mărirea cerească.

Se roagă apoi pentru cai încredințați lui de Tatăl, pentru ucenici.

Până acum a fost cu ei, incredințându-le cuvintele lui Dumnezeu. De acum El pleacă din lume, iar ei vor rămânea în lume. Lumea însă îi urăște, pentru cuvintele lor cari nu sunt din lume. De răul ce-l pot întâmpina trebuiesc păziți, ca să poată propovădui adevărul. Tatăl să-i ia sub ocrotirea Sa.

În fine se roagă și pentru toți câți cu credință vor primi adevărul, ca toți să fie una, pre-

Un om din cei vechi.

S'a stins la Făgăraș un om din cei vechi ai Ardealului, voinic și inimos, frământând viața până la optzeci de ani pe cari i-a împlinit, cald la prietenie, gata la faptă, bucuros să ajute oriunde, protopopul *Nicolae Borzea*.

Generația aceasta care se duce cu totul a avut un indescritibil farmec în care intrau multe elemente pe care le mai poți găsi unul câte unul, dar care, legate la un loc, nu se vor mai întâlni poate niciodată. Le gășiai în această fericită legătură și la acela care s'a dus acum.

Întâi de toate, erau *oamenii unui anume loc și ai unui anume rost*.

Locul acela îl iubiau și-l îngrijiau, dând un exemplu de bună gospodărie tuturor. La Viștea, în satul protopopului Borzea, simțiai pretutindeni stăpânul. El era sfătuitorul și conducătorul, *domnul oamenilor săi*. Și era bucuros, când o băgai de

samă. În ospitalitatea lui, de care m'am bucurat când eram foarte tânăr, și simțiai și mândria creatorului, a stăpânitorului.

În același timp generația aceea minunată ținea cu toată iubirea și cu toată puterea, ea servia cu toată munca o profesiune. Dacă era om al Bisericii, apoi popă era. Popă în toate: în purtări, în cuvinte, în acțiuni. Astfel asupra întregului Ardeal acești „popi”, „popi” adevărați, au răspândit o întreagă atmosferă de rânduială, de bunătate și de sfințenie.

Să nu uităm: și un cult al cărții, pentru care din ce în ce se află mai puțini închinători, și o adâncă pietate a trecutului.

În loc, ne vin oamenii cari locuiesc în trenul Cluj-București și al căror singur gând e să treacă prin toate profesiile pentru a ajunge prin politică...

(„Neamul Românesc”)

N. Iorga.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința preoțimeii din protopopiatul Luduș.

În ziua de 2 Iunie a. c. (a 3-a zi de Rusali) s'a ținut conferința de primăvară a preoțimeii din protopopiatul Luduș, cu următorul program:

La ora 8 și jum. utrenie, sf. liturghie și slujbă de ploaie. La pricază a predicat cu mult suflet p. Ioan Todea - Valea Largă, despre pericopa zilei. Iar p. prot. Romul Popa, a ținut o cuvântare foarte bine simțită despre „Importanța rugăciunii în caz de mari pericole” stăruindu-se între altele și la timpul de secetă care amenință recolta acestui an.

După slujbă, p. prot. R. Popa deschide conferința printr'o cuvântare plină de emoții și aduce la cunoștința preoțimeii cele două evenimente în viața Eparhiei noastre, trecerea la cele veșnice a mult regretatului nostru Stăpân *Nicolae Ivan* și alegerea noului episcop P. S. Ni-

colae Colan. Preoțimea în semn de profund respect ascultă aceasta cuvântare în picioare.

S'a citit apoi lucrarea „*Rolul și chemarea preotesei în viața satelor*” de preoții Ioan Velțan și Octavian Nicola. La discuții iau parte aproape toți preoții și se declară amândouă lucrările foarte bune, iar autorii sunt poftiți a-și publica aceste lucrări în „Renașterea”.

Preoțimea din tractul Luduș, ia act cu multă satisfacție de gestul și atenția ce i-se dă preoțimei de marele dascăl al neamului Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice și ad-interim la Culte, căruia și pe această cale îi aduce cele mai calde mulțumiri.

P. prot. Romul Popa citește mai multe ordine pe cari preoțimea le ia la cunoștință.

La ora 4 d. m. s'a ținut examenul de religie cu elevii dela școala

primară de Stat din loc. Din felul de predare și răspunsurile copiilor s'a putut constata cu bucurie că p. Vasile Nistor și-a făcut datoria din plin, ceea ce a mulțumit pe toți cari au luat parte la acest examen.

La ora 5 $\frac{1}{2}$ vecernie în sobor cu predică rostită de p. Ioan Moldovan. Predica a fost temeinic argumentată și frumos expusă.

Din aceasta conferință desprind:

1. Preoțimea din tractul Luduș este adânc recunoscătoare tuturor cari au contribuit la venirea în fruntea Eparhiei noastre a Prea Sf. nostru episcop *Nicolae Colan*, ca singurul indicat și vrednic urmaș, în acest scaun. Și Î-i dorim și noi, alături de toți ceilalți fii ai Eparhiei noastre, din tot sufletul arhipăstorie lungă spre strălucirea Bisericii și a neamului.

2. Preoțimea din tractul Luduș alături de întreaga preoțime, să simte adânc jignită și mereu se întreabă, de ce este tratată atât de vitreg de toate guvernele țării? Ori preoțimea nu mai are nici un rol în România întregită?

3. Totodată se constată că preoțimea noastră, atât în biserică cât și în școală, face mult, creștinism, dar nu fac ortodoxism. Ceea ce constituie un mare rău pentru biserică noastră. Ortodoxia noastră trebuie să iasă de pe poziția defensivă, să-și înnoiască armele, să-și schimbe tactica și să treacă pe poziția de ofensivă. Rolul ei este să cucerească, nu să fie cucerită.

P. IOAN VELȚAN

*

Cerc religios în Bărai.

În ziua de 17 Mai a. c. preoții aparținători cercului religios *Mociu* și-au ținut ședința de propagandă religioasă în parohia Bărai.

La orele 8 $\frac{1}{2}$ s'a început serviciul divin servit în sobor de preoții: Ax. Tomuș, președintele cercului, Grigore Beleanu secretar, Iacob Pauga-Căian și Ioachim Pop parohul locului. La sfârșitul sfinteii liturghii a predicat pr. Ax. Tomuș având ca subiect: „Arătarea lui Iisus după în-

vier femeilor mironosițe și sf. apostoli”. În predică s'au scos în evidență acele învățături ale bisericii, cari sunt mai mult atinse de sectari și cari învățături bazate pe sf. Scriptură arată că acela ce predică evanghelia lui Hristos trebuie să aibă dar, chemare și trimitere de sus. Credincioșii adunați în număr mare în biserică s'au convins de adevărul predicat de Biserica noastră dreptmăritoare, care n'a schimbat din dogme și sf. taine, ci le propovăduiește și servește așa ca pe timpul sfinților apostoli.

După serviciul divin preoții împreună cu cântareții bisericii au cercetat diferite familii din sat, stând de vorbă cu credincioșii. Acolo unde au aflat bolnavi au săvârșit maslu.

După o muncă grea și îndelungată — dela 8 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$ — ne-am retras la casa ospitalieră a părintelui I. Pop. După masă s'a ținut ședința intimă în care s'a constatat că toate: serviciul divin, predica, vizitele, discuțiile și serviciile pentru cei bolnavi au fost la înălțime. S'a fixat ca viitorul cerc religios să se țină în parohia Mociu, cu ocazia punerii pietrii fundamentale la casa parohială.

Apoi în căruțe peste hotare cu lanuri de grâu și porumb, câmpii împodobite cu flori și prin păduri bătrâne de stejar, în amurgul serii fiecare grăbia spre casă.

În drum mă gândeam cu mâhnire la situația din parohia cercetată: preotul în conflict cu învățătorul... Fiecare muncind izolat. Biserica fără cor. Învățătorul absent dela serviciul divin. Lucruri cari nu servesc interesele nici ale bisericii, nici ale școlii. Mâhnirea mea era cu atât mai mare cu cât știam că acesta nu este numai un caz izolat, ci este o plagă care se întinde aproape peste toate satele noastre. Ce s'ar putea face ca acești doi conducători să lucreze în armonie, căci după cuvântul M. S. Regelui rostit cu ocazia investirii P. S. Sale Episcopului nostru și al dlui C. Angelescu ministru școlilor dela congresul învățătorilor din 8 Iunie a. c. satele nu vor înflori decât a-

cum Fiul este cu tatăl și în vers; ca lumea să creadă în dumnezeasca misiune a Fiului. Lor li s'a promis mărirea pe care Fiul o are. Această mărirea s'o primească, să fie și ei unde Fiul este. Iar iubirea Tatălui față de Fiul să se extindă și asupra lor, ca și prin aceasta să li se întărească credința că Tatăl a trimis pe Fiul în lume.

Cererile rugăciunii arhieresti, s'au împlinit. Mântuitorul este preamărit în jertfa pe cruce. Revine în mărirea avută înainte de trimiterea în lume, înălțându-se de a dreapta Tatălui.

Ucenicii sub puternicul scut al dumnezeirii propovăduiesc neînfricatăi cuvintele mântuirii. Lumea îi urăște, dar nu-i poate nimici, se supune puterii supranaturale, care-i susține.

Creștinismul i-a ființat, numărând cu fiecare secol ce se scurge, noi și noi milioane de adepți. Crește ca un copac uriaș ce adumbrește cu coroana sa întreg Pământul. Este o unitate vie, a cărei căpetenie este Hristos. Iubirea divină oblađuitoare creiază o falangă a credinței în sufletele răvnitoare de mântuire. Mărirea lui Hristos este nădejdea permanent vie, care lucrează binele în împărăția divină.

Ruga Mântuitorului, istoria ne-o spune, s'a împlinit. Prin împrejurările în cari a fost sortită, prin conținutul ei, alături de toate celelalte înregistrate de evangeliști, este pentru noi creștinii o pildă vie. Astfel rugăciunea conștientă și întemeiată, izvorâtă din seninătatea sufletului e consacrată ca o putere inegalabilă de activare a vieții creștine. E folosită de apostoli și martiri în toate momentele hotărâtoare ale vieții lor. Din ea curge, ca dintr'un izvor nesecat predica lor plină de tărie și convingere, insuflă curajul rezistenței, în ea se plămădesc faptele mari pentru Hristos. Pe aripile rugăciunii sufletul martirilor în cele mai groaznice chinuri se înalță la ceruri.

— Sfinții părinți îi dau aceeași importanță.

Ruga plină de evlavie, spune Ioan Hrizotom, este mai necesară creștinismului decât orice mijloc de întărire. Cu cât voește cineva să fie mai desăvârșit, cu atât trebuie să stăruie mai mult în rugăciune, pentruca tot ce gândește, voește și face, să fie o revărsare a darului divin coborât prin rugăciune.

Toate personalitățile proeminente ale bisericii sunt de acord, că ruga meditativă este singurul

izvor al evlaviei. Înainte de a începe orice acțiune mare, stăruiesc oare întregi în rugăciune. Faptele lor — sunt mai puțin rodul credinței și iubirii — rodul unei îndelungate frământări lăuntrice, cât mai mult rodul revărsării focului ceresc, niște desfășurări spontane ale puterii divine în lume.

Contactul lor intim cu Dumnezeu este izvorul inexplicabil.

Și pentru noi ruga trebuie să fie pâinea cea zilnică. Abstrăgând de nenumăratele pilde ale vieții creștine, însăș rațiunea ne dictează indispensabilitatea-i bunuri.

Ruga pregătește drumul pătrunderii adevărului divin în suflet. Înlătură toate obstacolele, ce-i stau în cale. Îi împrumută aceea vigoare, prin care luminează toate căile vieții. Dă voinții putere să rupă cătușele păcatului, să pregătească trimplul virtuții.

Numai omul rugăciunii pătrunde adâncul legilor divine și le trăește cu demnitate. Numai acesta își pierde din vedere propria persoană, căutând slava lui Dumnezeu.

Duhul rugăciunii este diamantul veritabil demn de toate sforțările omenești. Însușirea lui înseamnă dobândirea vieții.

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

